ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI TRƯ**ỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN**

NGUYỄN THU QUỲNH

NGHIÊN CỨU PHÁT TRIỂN DU LỊCH VĂN HÓA TỈNH SƠN LA

LUẬN VĂN THẠC SĨ DU LỊCH

Hà Nội - 2014

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

NGUYỄN THU QUỲNH

NGHIÊN CỨU PHÁT TRIỂN DU LỊCH VĂN HÓA TỈNH SƠN LA

Chuyên ngành: Du lịch (Chương trình đào tạo thí điểm)

LUẬN VĂN THẠC SĨ DU LỊCH

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. DƯƠNG VĂN SÁU

LÒI CẨM ƠN

Để có thể hoàn thành đề tài luận văn thạc sĩ một cách hoàn chỉnh, bên cạnh sự nỗ lực cố gắng của bản thân còn có sự hướng dẫn nhiệt tình của quý Thầy Cô, cũng như sự động viên ủng hộ của gia đình và bạn bè trong suốt thời gian học tập nghiên cứu và thực hiện luận văn thạc sĩ.

Xin chân thành bày tổ lòng biết ơn đến Thầy TS. Dương Văn Sáu người đã hết lòng giúp đỡ và tạo mọi điều kiện tốt nhất cho tôi hoàn thành luận văn này. Xin chân thành bày tổ lòng biết ơn đến toàn thể quý thầy cô trong khoa Du lịch và khoa sau đại học Đại học Quốc gia Hà Nội – Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân Văn Hà Nội đã tận tình truyền đạt những kiến thức quý báu cũng như tạo mọi điều kiện thuận lợi nhất cho tôi trong suốt quá trình học tập nghiên cứu và cho đến khi thực hiện đề tài luận văn.

Xin chân thành bày tỏ lòng biết ơn đến Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch tỉnh Sơn La, Trung tâm thông tin xúc tiến du lịch tỉnh Sơn La đã không ngừng hỗ trợ và tạo mọi điều kiện tốt nhất cho tôi trong suốt thời gian nghiên cứu và thực hiện luận văn.

Cuối cùng, tôi xin chân thành cảm ơn đến gia đình, các anh chị và các bạn đồng nghiệp đã hỗ trợ cho tôi rất nhiều trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và thực hiện đề tài luân văn thạc sĩ một cách hoàn chỉnh

Hà Nội, tháng 10 năm 2014

Học viên thực hiện

Nguyễn Thu Quỳnh

LÒI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi.

Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả

Nguyễn Thu Quỳnh

MỤC LỤC

DANH MỤC BẨNG BIỂU
1. Lý do chọn đề tài7
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề8
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu8
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu9
5. Phương pháp nghiên cứu9
6. Bố cục luận văn9
7. Đóng góp của luận văn10
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ DU LỊCH VĂN HÓA VÀ ĐIỀU KIỆN PHÁT
TRIỂN DU LỊCH VĂN HÓA TỈNH SƠN LA11
1.1. Cơ sở lý luận về du lịch văn hóa11
1.1.1. Khái niệm, đặc điểm, loại hình của Du lịch văn hóa11
1.1.2. Tài nguyên của du lịch văn hóa Error! Bookmark not defined.
1.1.3. Cơ sở vật chất kỹ thuật của du lịch văn hóa Error! Bookmark not defined.
1.1.4. Nhân lực trong du lịch văn hóaError! Bookmark not defined.
1.1.5. Thị trường và điểm đến của du lịch văn hóa Error! Bookmark not defined.
1.1.6. Sản phẩm du lịch văn hóa Error! Bookmark not defined.
1.1.7. Xúc tiến, tuyên truyền, quảng bá du lịch văn hóa Error! Bookmark not
defined.
1.1.8. Tổ chức, quản lý du lịch văn hóaError! Bookmark not defined.
1.2. Điều kiện phát triển du lịch văn hóa tỉnh Sơn La Error! Bookmark not
defined.
1.2.1. Điều kiện tự nhiênError! Bookmark not defined.
1.2.2. Điều kiện lịch sử - xã hội Error! Bookmark not defined.
1.2.3. Khái quát tài nguyên du lịch văn hóa tỉnh Sơn La Error! Bookmark not
defined.
Tiểu kết chương 1 Error! Bookmark not defined.

CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG DU LỊCH VÀ DU LỊCH VĂN HÓA				
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH SƠN LA Error! Bookmark not defined.				
2.1. Thị trường khách du lịch và du lịch văn hóa ở Sơn La . Error! Bookmark not				
defined.				
2.1.1. Lượng khách du lịch đến Sơn La Error! Bookmark not defined.				
2.1.2. Phân kỳ nguồn khách du lịch đến Sơn LaError! Bookmark not defined.				
2.1.3. Mục đích tham quan và tìm hiểu của du khách Error! Bookmark not				
defined.				
2.1.4 Đặc điểm và xu hướng của du khách đến Sơn LaError! Bookmark not				
defined.				
2.2. Cơ sở vật chất kỹ thuật, hạ tầng của du lịch tỉnh Sơn La Error! Bookmark				
not defined.				
2.2.1. Giao thông vận tải phục vụ vận chuyển du khách Error! Bookmark not				
defined.				
2.2.2. Các cơ sở kinh doanh lưu trú - ẩm thực phục vụ du lịch Error! Bookmark not				
defined.				
2.2.3. Các dịch vụ bổ sung phục vụ khách du lịchError! Bookmark not defined.				
2.3. Nhân lực du lịch tỉnh Sơn LaError! Bookmark not defined.				
2.3.1. Các doanh nghiệp kinh doanh du lịch trên địa bàn tính Sơn La Error!				
Bookmark not defined.				
2.3.2. Nhân lực du lịch thường xuyên Error! Bookmark not defined.				
2.3.3. Nhân lực du lịch thời vụError! Bookmark not defined.				
2.4. Sản phẩm du lịch văn hóa tỉnh Sơn LaError! Bookmark not defined.				
2.4.1. Các loại hình du lịch văn hóa ở Sơn LaError! Bookmark not defined.				
2.4.2. Các điểm tuyến du lịch văn hóa tiêu biểuError! Bookmark not defined.				
2.5. Công tác tuyên truyền, quảng bá cho du lịch văn hóa tỉnh Sơn La Error!				
Bookmark not defined.				
2.5.1. Đối với các cơ quan quản lý nhà nướcError! Bookmark not defined.				
2.5.2. Đối với các đơn vị kinh doanh du lịchError! Bookmark not defined.				

2.5.3. Đ	)ối với cộng đổ	ồng cư dân bải	n địa	Error! Boo	kmark not	defined.
2.6. Tổ	chức, quản lý	du lịch văn l	hóa tỉnh Sơn	LaError! Bo	okmark not	defined.
2.6.1. H	loạt động của l	bộ máy quản l	lý nhà nước vẽ	g du lịch ở Sơn	<i>La</i>	Error!
Bookm	ark not define	ed.				
2.6.2. H	loạt động của l	hệ thống chính	h quyền địa pl	nương các cấp	Error! Bo	okmark
not defined.						
2.6.3. H	loạt động của c	các doanh ngl	hiệp du lịch	Error! Boo	kmark not	defined.
Tiểu kế	t chương 2	•••••	•••••	Error! B	ookmark not	defined.
CHƯƠ	NG 3: NHỮN	G GIẢI PHÁ	AP GÓP PHÀ	N PHÁT TRI	IÊN	
DU	LİCH	VĂN	HÓA	TľNH	SON	LA
			Error! B	ookmark not d	lefined.	
3.1. Đái	nh giá tác độn	ig của hoạt đ	ộng du lịch đ	ối với các di s	ản văn hóa	Error!
Bookma	ark not defined	l .				
3.1.1. T	ác động tích cư	ực		Error! Boo	kmark not	defined.
3.1.2. Tác động tiêu cực Error! Bookmark not defined.						
3.1.3. Những thuận lợi và khó khăn của Du lịch văn hóa ở Sơn La Error!						
Bookmark not defined.						
3.2. Những căn cứ đề xuất giải phápError! Bookmark not defined.						
3.2.1. Căn cứ vào chủ trương chính sách, chiến lược phát triển du lịch của đất nước						
Error! Bookmark not defined.						
3.2.2. Căn cứ vào định hướng, chiến lược phát triển của tỉnhError! Bookmark not						
defined.						
3.3. Những giải pháp góp phần phát triển du lịch văn hóa Sơn La Error!						
Bookmark not defined.						
3.3.1. Giải pháp phát triển cơ sở vật chất kỹ thuật, hạ tầng du lịch Error!						
Bookmark not defined.						
3.3.2. Giải pháp phát triển nhân lực trong du lịch văn hóa Error! Bookmark not						
defined.						

3.3.3. Giải pháp phát triển sản phẩm du lịch văn hóa đặc thù Error! Bookmark not
defined.
3.3.4. Giải pháp xây dựng các tuyến điểm du lịch văn hóa tiêu biểu ở Sơn La Error!
Bookmark not defined.
3.3.5. Giải pháp phát triển thị trường khách du lịch Error! Bookmark not defined.
3.3.6. Giải pháp xúc tiến, quảng bá du lịchError! Bookmark not defined.
3.3.7. Giải pháp tổ chức, quản lý hoạt động du lịch văn hóa Error! Bookmark not
defined.
Tiểu kết chương 3 Error! Bookmark not defined.
KÉT LUẬN Error! Bookmark not defined.
TÀI LIỆU THAM KHẢO13
PHULUC Error! Bookmark not defined

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
CHDCND	Cộng hòa dân chủ nhân dân
HTX	Hợp tác xã
ICOMOS	International Council On Monuments and Sites
	Hội đồng quốc tế về di tích và di chỉ
IAIA	International Air Transport Association
	Hiệp hội vận tải hàng không quốc tế
KT-XH	Kinh tế - Xã hội
NÐ-CP	Nghị định – Chính phủ
TP	Thành phố
TDMNBB	Trung du miền núi Bắc Bộ
NQ/TW	Nghị quyết/Trung ương
QÐ-SVHTTDL	Quyết định – Sở Văn hóa Thể thao Du lịch
QĐ-UBND	Quyết định - Ủy ban nhân dân
QH	Quốc hội
QL	Quốc lộ
GDP	Gross Domestic Product
	Tổng sản phẩm quốc nội
UBND	Ủy ban Nhân dân
UNESCO	United Nations Educational Scientific and Cultural
	Oraganization – Tổ chức giáo dục, khoa học và văn hóa của Liên
	Hiệp Quốc
UNIDO	United Nations Industrial Development Organization
	Tổ chức Phát triển Công nghiệp của Liên hợp quốc
UNWTO	United Nation World Tourism Organization – Tổ chức Du lịch
	thế giới

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 1.1: Tài nguyên văn hóa vật thể và phi vật thể Error! Bookmark not defined. Bảng 1.2: So sánh sản phẩm du lịch và sản phẩm văn hóa**Error!** Bookmark defined. Bảng 2.1: Lượng khách du lịch đến một số tỉnh Tây BắcError! Bookmark not defined. Bảng 2.2 : Lượng khách du lịch đến Sơn La giai đoạn 2004 – 2013..... Error! Bookmark not defined. Bảng 2.3: Doanh thu từ hoạt động du lịch tỉnh Sơn La qua các năm ...... Error! Bookmark not defined. Bång 2.4: Co sở lưu trú du lịch ở Sơn La..... Error! Bookmark not defined. Bảng 2.5: Lực lượng lao động trực tiếp trong du lịch ở Sơn LaError! **Bookmark** not defined. Bảng 2.6: Nhân sự tại Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch Sơn La**Error! Bookmark** not defined. Bảng 2.7: Nhân sự tại một số đơn vị sự nghiệp hoạt động du lịch tại Sơn La.. Error! Bookmark not defined. Bảng 2.8: Các di tích được xếp hạng cấp quốc gia ở Sơn LaError! Bookmark not

defined.

DANH MỤC SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỔ

Biểu đồ 2.1: Nguồn khách du lịch quốc tế đến Sơn La . Error! Bookmark not
defined.
Biểu đồ 2.2: Phân kỳ nguồn khách du lịch Sơn La Error! Bookmark not
defined.
Biểu đồ 2.3: Nhu cầu cơ sở lưu trú của khách đến Sơn La năm 2013 Error!
Bookmark not defined.
Bảng 2.5: Lực lượng lao động trực tiếp trong du lịch ở Sơn La Error!
Bookmark not defined.
Sơ đồ 2.1: Cơ cấu tổ chức Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch Tỉnh Sơn La
Error! Bookmark not defined.
Sơ đồ 2.2: Ban quản lý khu du lịch Mộc Châu Error! Bookmark not defined.
Sơ đồ 2.3: Cơ cấu tổ chức trung tâm thông tin xúc tiến du lịch tỉnh Sơn La
Error! Bookmark not defined.

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Sơn La là một tỉnh phên dậu ở miền núi phía Tây Bắc của tổ quốc, không những có tiềm năng về kinh tế lâm nghiệp, nông nghiệp mà còn là một vùng đất rất giàu tiềm năng du lịch. Đặc biệt là các loại hình du lịch văn hóa như du lịch lễ hội, du lịch văn hóa tộc người, du lịch tìm hiểu các di tích văn hóa lịch sử... Ở Sơn La có nhiều điểm du lịch văn hóa tiêu biểu như: đền thờ vua Lê Thái Tông; hệ thống các di tích gắn liền với cuộc kháng chiến chống Pháp của dân tộc ta đó là Nhà tù Sơn La nơi thực dân Pháp đã từng giam cầm rất nhiều cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước ta; khu tượng đài thanh niên xung phong ngã ba Cò Nòi huyện Mai Sơn nơi diễn ra các trận đánh ác liệt bảo vệ mạch máu giao thông chi viện cho chiến trường Điện Biên Phủ; suối khoáng nóng bản Mòong, ... Bên cạnh đó Sơn La là nơi cư trú lâu đời của dân tộc Thái và một số dân tộc thiểu số khác như Mông, Dao, Khơ Mú, Mường, Xinh Mun... Các dân tộc thiểu số này còn đang lưu giữ tại cộng đồng những giá trị văn hóa truyền thống đặc sắc, đây là nền tảng to lớn để Sơn La tổ chức các hoạt động du lịch văn hóa.

Du lịch đặc biệt là du lịch văn hóa Sơn La có sức hấp dẫn đối với du khách trong và ngoài nước, đặc biệt là khách du lịch ở các khu vực đồng bằng sông Hồng, thủ đô Hà Nội và vùng đồng bằng Bắc Bộ. Với tài nguyên du lịch văn hóa phong phú, đa dạng trong những năm gần đây lượng khách du lịch đến Sơn La hàng năm đều tăng, đóng góp cho phát triển kinh tế của tỉnh. Ngoài ra phát triển du lịch và du lịch văn hóa còn có vai trò rất lớn trong việc bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa bản địa, tiếp thu các giá trị văn hóa trong nước và trong khu vực, từ đó làm phong phú thêm đời sống văn hóa địa phương.

Tuy nhiên, từ thực tế cho thấy hoạt động du lịch nói chung và du lịch văn hóa nói riêng của tỉnh Sơn La còn nhiều bất cập, yếu kém, việc phát triển chưa tương xứng với tài nguyên du lịch của tỉnh. Trong khi đó các nghiên cứu về du lịch Sơn La từ trước đến nay còn khá khái quát, chung chung hoặc trong những phạm vi còn rất hẹp, chưa giúp cho việc hình dung đầy đủ về các thế mạnh và hạn chế của

du lịch ở tỉnh này. Vì vậy tác giả lựa chọn đề tài: "Nghiên cứu phát triển du lịch văn hóa tỉnh Sơn La" làm đề tài cho luận văn Thạc sĩ Du lịch học của mình.

2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề

Cho đến nay, ngoài những nghiên cứu, giới thiệu khá phong phú về văn hóa Sơn La, đã bắt đầu có những công trình nghiên cứu về du lịch Sơn La như:

- Nguyễn Đình Phong (2007), Nghiên cứu xây dựng mô hình bản du lịch sinh thái cộng đồng tại xã Chiềng Yên (Mộc Châu) và xã Mường Do (Phù Yên) tỉnh Sơn La, đề tài nghiên cứu cấp tỉnh.
- TS. Nguyễn Anh Cường (2009), Nghiên cứu, sưu tầm di sản văn hóa các dân tộc phục vụ phát triển du lịch huyện Mộc Châu, đề tài nghiên cứu cấp tỉnh, trường đại học Văn Hóa Hà Nội
- Đỗ Thị Mùi (2010), Tổ chức lãnh thổ du lịch Sơn La, đề tài tiến sỹ
- Viện Dân tộc học, Viện Khoa học Xã hội Việt Nam (2011 -2012), "Nghiên cứu tiềm năng du lịch sinh thái và nhân văn huyện Quỳnh Nhai", đề tài cấp tỉnh.

Các đề tài nghiên cứu trên đã nêu được những tiềm năng, thực trạng và định hướng phát triển của du lịch Sơn La nói chung. Các công trình này đã góp phần khẳng định việc phát triển du lịch văn hóa ở Sơn La là hoàn toàn khả thi và để lại những tư liệu quan trọng cho các công trình nghiên cứu sau.

Tuy nhiên vấn đề còn bỏ ngỏ là chưa có công trình nào nghiên cứu chuyên sâu và toàn diện về du lịch văn hóa ở Sơn La. Vì thế nhiệm vụ đặt ra của luận văn là nghiên cứu toàn diện loại hình du lịch văn hóa, thế mạnh du lịch chủ yếu của tỉnh một cách tương đối đầy đủ, toàn diện để đề ra được những giải pháp thiết thực bước đầu, góp phần phát triển du lịch văn hóa tỉnh Sơn La.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

* Mục đích nghiên cứu

Đánh giá tài nguyên du lịch văn hóa của tỉnh Sơn La; thực trạng phát triển du lịch của tỉnh từ đó đề ra những giải pháp góp phần phát triển du lịch văn hóa tỉnh Sơn La, cũng như góp phần bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa trong phát triển du lịch Sơn La

* Nhiệm vụ nghiên cứu

Thực hiện đề tài này, tác giả luận văn đi sâu vào phân tích các điều kiện để phát triển du lịch văn hóa tỉnh Sơn La, nghiên cứu thực trạng phát triển du lịch văn hóa của tỉnh. Từ đó tác giả đưa ra một số giải pháp góp phần phát triển du lịch văn hóa, cũng như bảo tồn di sản văn hóa trong hoạt động du lịch của tỉnh Sơn La.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

* Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của luận văn bao gồm tài nguyên và các điều kiện phát triển du lịch văn hóa; sản phẩm du lịch văn hóa; hiện trạng hoạt động du lịch văn hóa; công tác tổ chức quản lý hoạt động du lịch trên địa bàn tỉnh Sơn La; cơ sở vật chất kỹ thuật hạ tầng du lịch.

- * Phạm vi nghiên cứu
- Phạm vi về không gian: Nghiên cứu thực tế hoạt động du lịch văn hóa trên địa bàn tỉnh Sơn La.
- Phạm vi về thời gian: Số liệu, tài liệu thu thập tính từ thời điểm năm 1996 đến năm 2013. Các định hướng phát triển du lịch văn hóa của tỉnh và các giải pháp được đưa ra nhằm thúc đẩy phát triển du lịch văn hóa.

5. Phương pháp nghiên cứu

Thực hiện đề tài này, tác giả thực hiện các phương pháp nghiên cứu sau:

- Phương pháp tổng hợp, phân tích tài liệu.
- Phương pháp khảo sát thực địa.

6. Bố cục luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận, mục lục, danh mục tài liệu tham khảo, danh mục các bảng biểu, danh mục các chữ viết tắt, luận văn gồm có ba chương:

Chương 1: Cơ sở lý luận về du lịch văn hóa và điều kiện phát triển du lịch văn hóa tỉnh Sơn La

Chương 2: Thực trạng hoạt động du lịch và du lịch văn hóa tỉnh Sơn La

Chương 3: Những giải pháp góp phần phát triển du lịch văn hóa tỉnh Sơn La

7. Đóng góp của luận văn

- Hệ thống hóa, đánh giá giá trị tài nguyên du lịch văn hóa tỉnh Sơn La
- Khảo sát thực tế hoạt động du lịch văn hóa của tỉnh Sơn La, từ đó đánh giá thực trạng của du lịch văn hóa tỉnh Sơn La.
- Đề xuất những giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động du lịch văn hóa tỉnh Sơn La.

CHUONG 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ DU LỊCH VĂN HÓA VÀ ĐIỀU KIỆN PHÁT TRIỂN DU LỊCH VĂN HÓA TỈNH SƠN LA

1.1. Cơ sở lý luận về du lịch văn hóa

1.1.1. Khái niệm, đặc điểm, loại hình của Du lịch văn hóa

Văn hoá là xuất hiện từ thuở bình minh của xã hội loài người. Mặc dù văn hoá rất gần gũi, gắn bó máu thịt của sự phát triển con người – xã hội, nhưng việc nhận thức sâu sắc và đầy đủ về nó là cả một quá trình rất lâu dài. Ngay khi đứng trên góc nhìn của một khoa học thì các nhà nghiên cứu cũng có những quan niệm rất khác nhau về văn hoá. Do vậy, sự bùng nổ các định nghĩa về văn hoá là tất yếu, khiến cho người ta chỉ có thể tập hợp theo nhóm chứ không thể liệt kê đầy đủ, chi tiết từng định nghĩa. Theo sự thống kê của nhà nghiên cứu người Nga A.X Ca-romin, đến nay con số định nghĩa văn hoá có thể lên tới 500 định nghĩa và ông đã phân chia số định nghĩa ấy thành 14 nhóm. Còn theo hai nhà nhân loại học Hoa Kỳ là A.Croeber và C.Kluckholn thì trong giới nghiên cứu phương Tây có 6 nhóm định nghĩa về văn hoá. Sự phong phú của quan niệm văn hóa giúp ta có cái nhìn đa chiều về nó.

Từ khi UNESCO phát động "Thập kỷ thế giới phát triển văn hoá" (1988-1997), nhiều nhà nghiên cứu trong nước đã chú trọng nghiên cứu lý luận về văn hoá. Nhìn chung, các nhà nghiên cứu đều dựa trên quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh để xem xét các vấn đề văn hoá. Tuy nhiên, do văn hoá là hiện tượng vô cùng phức tạp, các nhà nghiên cứu lại nghiên cứu văn hoá từ những phương diện, góc nhìn khác nhau, nên các quan niệm về văn hoá cũng khác nhau. Vì vậy, để tránh lạc lối trong nghiên cứu về bản chất của văn hoá, trước hết, chúng ta có thể phân thành hai loại quan niệm về văn hoá: theo nghĩa hẹp và theo nghĩa rộng. Từ góc độ tiếp cận Triết học Mác – xít, các nhà nghiên cứu ở nước ta đã làm sáng tỏ nhiều vấn đề về bản chất và vai trò của văn hoá. Hầu hết các nhà nghiên cứu đều cho rằng, nói văn hoá là nói tới con người, nói tới việc phát huy những năng lực bản chất của con người nhằm hoàn thiện con người, hoàn thiện xã hội. Đặc

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tiếng Việt

- 1. Trần Thúy Anh (chủ biên) (2011), *Du lịch văn hóa những vấn đề lý luận và nghiệp vu*, NXB Giáo dục Việt Nam
- 2. Lê Huy Bá (2005), *Du lịch sinh thái*, Trường Đại học khoa học xã hội và nhân văn, NXB Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh
- 3. Nguyễn Văn Bình (2005), *Phát triển du lịch sinh thái, du lịch văn hóa một công cụ bảo vệ môi trường tự nhiên và môi trường xã hội*, Bảo vệ môi trường du lịch Tổng cục Du lịch
- 4. Trương Quốc Bình (2005), Vai trò các di sản văn hóa với sự phát triển du lịch Việt Nam, Tạp chí Du lịch Việt Nam, số 3
- 5. Trần Ngọc Dũng (2004), *Phát triển du lịch làng nghề*, Báo Nhân dân, ngày 10/3/2004
- 6. Lương Thị Đại, Lò Xuân Hinh (2009), *Lời ca trong lễ xêm bản, xêm mường của người Thái*, NXB Văn hóa dân tộc
- 7. Nguyễn Văn Đính, Trần Thị Minh Hòa, Giáo trình Kinh tế du lịch, NXB Đại học Kinh tế Quốc dân
- 8. Hồ Hoàng Hoa (1998), *Lễ hội, một nét đẹp trong văn hóa cộng đồng*, NXB Khoa hoc Xã hôi
- 9. Nguyễn Phạm Hùng (1999), *Du lịch tôn giáo và vấn đề giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc*, Tạp chí Văn hóa nghệ thuật, số 2
- 10. Nguyễn Phạm Hùng (2010), Đa dạng văn hóa và sự phát triển du lịch ở Việt Nam, Tạp chí Du lịch Việt Nam, số 11
- 11. Nguyễn Phạm Hùng (2012), *Một số vấn đề về văn hóa tôn giáo và việc bảo tồn di sản văn hóa tôn giáo ở Việt Nam*. Kỷ yếu hội thảo khoa học "Tư vấn bảo tồn di sản văn hóa tôn giáo trong giai đoạn hiện nay:, do Trung tâm Bảo tồn Văn hóa tôn giáo, Hội Di sản Văn hóa Việt Nam, tổ chức ngày 23/2/2012
- 12. Nguyễn Phạm Hùng (2012), *Bảo tồn văn hóa tôn giáo ở Việt Nam hiện nay*. Tạp chí Nghiên cứu phật học, số 3

- 13. Nguyễn Phạm Hùng (2012), *Bảo tồn văn hóa như một hoạt động phát triển du lịch*. Hội thảo khoa học "Phát triển du lịch trong bối cảnh khủng hoảng kinh tế", Trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội, ngày 6/4/2012
- 14. Nguyễn Phạm Hùng (2012), *Cần bảo tồn di sản văn hóa đúng cách*. Tạp chí du lịch Việt Nam, số 10/2012
- 15. Nguyễn Phạm Hùng (2013), Nghiên cứu phát triển du lịch văn hóa vùng đồng bằng sông Hồng. Những vấn đề lý luận, Đề tài khoa học Trọng điểm nhóm A, Đại học Quốc gia Hà Nội
- 16. Nguyễn Văn Huyên (chủ biên) (2002), Giá trị truyền thống trước những thách thức của toàn cầu hóa, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội
- 17. Uyển Lợi, Cố Quân, Bảo vệ di sản văn hóa vật thể những nguyên tắc mà chúng ta noi theo, in trong cuốn "Giá trị và tính đa dạng của Folklore Châu Á trong quá trình hội nhập", NXB Thế giới
- 18. Phạm Trung Lương, Hoàng Hoa Quân, Nguyễn Ngọc Khánh, Nguyễn Văn Lanh, Đỗ Quốc Thanh (2002), *Du lịch sinh thái những vấn đề về lý luận và thực tiễn phát triển ở Việt Nam*, NXB Giáo dục
- 19. Phạm Trung Lương (2005), *Cơ sở khoa học và giải pháp phát triển du lịch bền vững ở Việt Nam*, đề tài nghiên cứu khoa học cấp nhà nước
- 20. Hoàng Lương (2002), Lễ hội truyền thống của các dân tộc Việt Nam khu vực phía Bắc, NXB Đại học quốc gia
- 21. Lê Hồng Lý (2009), *Du lịch văn hóa một xu hướng đáng chú ý*, Tạp chí văn hóa dân gian, số 4
- 22. Lê Hồng Lý(chủ biên), Dương Văn Sáu, Đặng Hoài Thu, *Quản lý di sản văn hóa với phát triển du lịch*, NXB Đại học quốc gia
- 23. Nguyễn Văn Mạnh, Nguyễn Đình Hòa, *Giáo trình Marketing du lịch*, NXB Đại học Kinh tế Quốc dân
- 24. Nguyễn Văn Mạnh (2009), *Giáo trình quản trị kinh doanh lữ hành*, NXB Đại học Kinh tế Quốc dân

- 25. Phan Ngọc (1998), Bản sắc văn hóa Việt Nam, Nxb Văn hóa Thông tin, Hà Nội
- 26. Quốc hội nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam (2001), Luật di sản Văn hóa
- 27. Quốc hội nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam (2009), *Luật du lịch*, NXB Lao Động
- 28. Dương Văn Sáu (2009), *Du lịch lễ hội và lễ hội du lịch ở Việt Nam*, Tạp chí Du lịch Việt Nam số 4
- 29. Dương Văn Sáu, *Phát triển sản phẩm du lịch ở Việt Nam*, Tạp chí Du lịch Việt Nam số 3/2010
- 30. Trần Hữu Sơn (2010), *Văn hóa dân gian người Kháng ở Tây Bắc*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội
- 31. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Sơn La (2012), *Báo cáo đánh giá tình hình phát triển du lịch Sơn La giai đoạn 2006-2011*, số 84/BC-VHTT&DL
- 32. Sở Văn hóa, Thế thao và Du lịch Sơn La (2012), Báo cáo tình hình hoạt động du lịch trên địa bàn tỉnh Sơn La năm 2012 và phương hướng nhiệm vụ trọng tâm năm 2013, số 225/BC-VHTT&DL
- 33. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Sơn La (6/2014), Báo cáo hoạt động du lịch 6 tháng đầu năm và nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2014
- 34. Trần Đức Thanh (2005), *Nhập môn khoa học du lịch*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội
- 35. Trần Ngọc Thêm (1997), Cơ sở văn hóa Việt Nam, NXB Giáo dục, Hà Nội
- 36. Thủ tướng Chính phủ, *Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch Việt Nam đến nam* 2020, *tầm nhìn đến năm 2030*, Quyết định số 201/QĐ-TTg
- 37. Phạm Thị Bích Thủy (2011), *Nghiên cứu phát triển du lịch văn hóa tỉnh Thái* Bình, Luận văn Thạc sĩ du lịch, Hà Nội
- 38. Trần Thị Thu Thủy (2010), Nghiên cứu phát triển du lịch văn hóa Bình Định, luận văn Thạc sĩ ngành Du lịch học, Hà Nội
- 39. Tổng cục Du lịch (1998), Non nước Việt Nam, Sách hướng dẫn du lịch
- 40. Tổng cục Du lịch VIệt Nam (2006), Phát triển du lịch sinh thái văn hóa các tỉnh đồng bằng sông Cửu Long

- 41. Nguyễn Minh Tuệ và đồng sự (1999), Địa lý du lịch, NXB Thành phố Hồ Chí Minh
- 42. Thái Viết Tường (2006), *Du lịch văn hóa tỉnh Quảng Nam*, Luận văn thạc sĩ chuyên ngành khoa học chính trị, TP. HCM
- 43. Ủy Ban Nhân Dân Tỉnh Sơn La Sở Thương mại và Du lịch Sơn La (12/2007), Báo cáo tóm tắt Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch tỉnh Sơn La giai đoạn 2007 2015 và định hướng đến 2020, TP Sơn La
- 44. Ủy Ban Nhân Dân Tỉnh Sơn La (2008), Quyết định về việc phê duyệt dự án quy hoạch tổng thể phát triển du lịch tỉnh Sơn La giai đoạn 2007 2015 và định hướng đến 2020, số 743/QĐ-UBND
- 45. Ủy Ban Nhân Dân Tỉnh Sơn La (2013), Quyết định ban hành chương trình hành động thực hiện nghị quyết số 19-NQ/TU của Ban thường vụ tỉnh ủy về phát triển du lịch giai đoạn 2013-2020, tầm nhìn đến năm 2030, số 1489/QĐ-UBND
- 46. Ủy Ban Nhân Dân Tỉnh Sơn La(2013), Báo cáo quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế- xã hội tỉnh Sơn La đến năm 2020
- 47. Tỉnh Ủy Sơn La(2013), Nghị quyết của ban thường vụ Tỉnh Ủy về phát triển du lịch đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030
- 48. Ủy Ban Nhân Dân tỉnh Sơn La, Ban Chỉ Đạo phát triển du lịch, *Báo cáo kết quả hoạt động của Ban chỉ đạo phát triển Du lịch tỉnh Sơn La năm 2013, phương hướng nhiệm vụ năm 2014*
- 49. Trần Quốc Vượng (1998), *Việt Nam cái nhìn địa văn hóa*, NXB Văn hóa Dân tộc, Hà Nội
- 50. Trần Quốc Vượng (chủ biên) (1998), *Cơ sở văn hóa Việt Nam*, Nxb Giáo dục, Hà Nội

Tiếng Anh

- 51. Carter, E. (1993), Ecotourism in the Third World: Problem for sustainable Tourism Development, Tourism Management, No4
- 52. Dallen J.Timothy, Stephen W.Boyd (2003), Heritage tourism, Prentice Hall